

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๒๗
วันพุธ ที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิมเสถียร	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาส	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อภิภูพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ไร่รื่น

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
นายอริคม อินทุภูติ

ผู้อำนวยการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด
๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

ผู้ช่วยดำเนินงานของกรรมการ

นายอรรถสิทธิ์ กัณมล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง
๒. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเสียร
๓. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง
๔. นางสาวจิระ พุ่มพวง
๕. นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง
ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายเทคโนโลยี
นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. นางสมิทธา เหล็กพรหม
๒. นางสาวสง่า ทาทอง
๓. นายสุรพงษ์ ศรีไกรวิน
๔. นางสาวพิมพ์สุทธิดา โชติชินเกษม
๕. นายเมธา ไชยสุขขัง

รองผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง
และการออกเสียงประชามติ ๑
ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง
และการออกเสียงประชามติ
นิติกร
พนักงานการเลือกตั้ง
พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๐๑ วันจันทร์ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๒๖ วันอังคาร ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๕๑ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๕๑

“มาตรา ๕๑ การหาเสียงเลือกตั้งให้กระทำได้ในระหว่างระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ให้กระทำได้ตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันครบอายุจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งอันเนื่องมาจากเหตุอื่นนอกจาก (๑) ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่มิเหตุให้ต้องมีการจัดการเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

กรณีที่มีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่และมีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ ให้นำความใน (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรรัตน์ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๕๑ มีการเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถควบคุมดูแลการหาเสียงเลือกตั้ง อาทิ การควบคุมขนาด จุดตั้งป้าย หรือจำนวนป้ายที่ติดโฆษณาหาเสียง เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน

๒) ในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน มีผู้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ไม่ควรให้มีการหาเสียงในรูปแบบเดิมที่เคยดำเนินการมา โดยการปิดโปสเตอร์เพื่อแนะนำตัว ผู้สมัครควรดำเนินการโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และควรยึดหลักความเสมอภาคห้าประการ ในการหาเสียง คือ ใช้เงินเท่ากัน ใช้เวลาเท่ากัน จัดเวทีเท่าเทียมกัน ขนาดและจำนวน และสีของโปสเตอร์เท่าเทียมกัน เพื่อจะได้ไม่เกิดข้อได้เปรียบและเสียเปรียบระหว่างผู้สมัครและพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัคร และเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีคุณภาพ (clean politics)

- ควรจัดให้มีเวทีกลางเพื่อให้ทุกพรรคการเมืองสามารถแข่งขันในการนำเสนอนโยบายได้อย่างเท่าเทียมกัน และควรจัดสรรงบประมาณด้านประชาสัมพันธ์ให้แก่พรรคการเมืองอย่างเพียงพอและเท่าเทียมกันทุกพรรค เพื่อให้การเลือกตั้งมีต้นทุนที่ต่ำและเพื่อเป็นการป้องกันการถอนทุนคืน

ประธานกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า ความใน (๒) ของร่างมาตรา ๕๑ ความว่า “วันที่มีเหตุให้ต้องมีการจัดการเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง” คือ วันใด

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ในกรณีที่มีการยุบสภานั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นผู้ประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้ง โดยวันที่มีเหตุให้ต้องมีการจัดการเลือกตั้งจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า เนื่องจากการประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่กำหนดให้มีการเลือกตั้งนั้น เกิดขึ้นหลังจากวันที่มีเหตุให้ต้องมีการจัดการเลือกตั้ง ดังนั้น ความใน (๒) ของร่างมาตรา ๕๑ วันที่มีเหตุให้ต้องมีการจัดการเลือกตั้งจะนับตั้งแต่วันที่มีการยุบสภา หรือวันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลง

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า หากเป็นกรณีที่มีการยุบสภา วันที่มีเหตุให้ต้องมีการจัดการเลือกตั้ง คือ วันที่มีการประกาศยุบสภา สำหรับกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลง ก็ต้องเริ่มนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ มีเหตุให้ต้องมีการจัดการเลือกตั้งคือ ตั้งแต่วันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) ของร่างมาตรา ๕๑ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากเหตุอื่นนอกเหนือจาก (๑) การยุบสภา หรือในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่ มีเหตุให้ต้องมีการจัดการเลือกตั้งหรือวันที่ตำแหน่งว่างลง แล้วแต่กรณี จนถึงวันเลือกตั้ง” เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการเริ่มนับวันที่มีเหตุให้ต้องมีการจัดการเลือกตั้ง

นอกจากนี้ เสนอแก้ไขความใน (๒) ของร่างมาตรา ๔๘ ข. ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับ ร่างมาตรา ๕๑ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากการยุบสภา หรือในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ยุบสภาหรือวันที่ตำแหน่งว่างลง แล้วแต่กรณี จนถึงวันเลือกตั้ง”

นายเกียรติชัย ณ นคร กรรมการ สอบถามว่า ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง มีความหมายแตกต่างกันอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า คำว่า “ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง” หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งหมด ส่วนคำว่า “ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง” นั้น เป็นถ้อยคำที่มีความหมายรวมอยู่ใน ความหมายของคำว่า “ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง”

นายเกียรติชัย ณ นคร กรรมการ กล่าวว่า หากเกิดกรณีที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดก่อนช่วงมีการเลือกตั้งอันมีลักษณะเป็นการหาเสียงล่วงหน้า จะถือเป็นความผิดตาม ร่างมาตรา ๕๑ หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเป็นการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดหลังจากการเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ต้องนำค่าใช้จ่ายดังกล่าวมารวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งในคราวหน้า ซึ่งจะส่งผลให้ผู้สมัครคนดังกล่าวมีวงเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งในครั้งหน้าลดน้อยลงด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๑ การหาเสียงเลือกตั้งให้กระทำได้ในระหว่างระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากการครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ให้กระทำ ได้ตั้งแต่วันที่ร้อยแปดสิบวันก่อนวันครบอายุจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากเหตุอื่นนอกเหนือจาก (๑) การยุบสภา หรือในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่มิเหตุให้ตั้งผู้มีที่บรรลุนิติภาวะเลือกตั้งยุบสภาหรือวันที่ตำแหน่งว่างลง แล้วแต่กรณี จนถึงวันเลือกตั้ง

กรณีมีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่และมีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ ให้นำความใน (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๒. แก้ไขความใน (๒) ของร่างมาตรา ๔๘ ข. ที่คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

“(๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากการยุบสภา หรือในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ยุบสภาหรือวันที่ตำแหน่งว่างลง แล้วแต่กรณี จนถึงวันเลือกตั้ง”

มาตรา ๕๑/๑

“มาตรา ๕๑/๑ การหาเสียงเลือกตั้ง จะกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยให้ดำเนินการภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดที่จะหาเสียงเลือกตั้งด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้แจ้งให้คณะกรรมการทราบ พร้อมทั้งระบุข้อความและรายละเอียดอื่นที่จะใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง

(๒) ข้อมูลเกี่ยวกับการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่มีอยู่ก่อนวันที่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองได้แจ้งต่อคณะกรรมการตาม (๑) ให้ถือว่าเป็นข้อความหรือรายละเอียดที่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งตาม (๑)

(๓) หากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองพบว่าข้อมูลใดที่ใช้ในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งมิใช่ข้อมูลของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ให้แจ้งให้คณะกรรมการทราบ พร้อมทั้งโฆษณาให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๔) ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือผู้ใดนำเข้าหรือแก้ไขข้อมูลเกี่ยวกับการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ภายในสามวันก่อนวันเลือกตั้ง

ให้นำค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรานี้ ไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมืองด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๕๑/๑ มีการเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑) ในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน มีผู้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรอนุญาตให้พรรคการเมืองใช้งบประมาณเพื่อประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และควรมีการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยอำนวยความสะดวกในการหาเสียงให้แก่พรรคการเมืองทุกพรรคอย่างเท่าเทียมกัน

๒) ในการสัมมนารับฟังความคิดเห็นที่รัฐสภา มีผู้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรสนับสนุนให้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์การหาเสียงเลือกตั้งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ

๓) ในการสัมมนารับฟังความคิดเห็นสภาฯ มีผู้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นว่า ควรอนุญาตให้มีการหาเสียงเลือกตั้งทางสื่อสังคมออนไลน์หรือไม่ อย่างไร โดยผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยในการอนุญาตให้มีการหาเสียงเลือกตั้งทางสื่อสังคมออนไลน์ได้ เนื่องจากเป็นวิธีที่เปิดกว้าง ทันสมัย รวดเร็ว สื่อสารง่าย และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ และมีข้อเสนอแนะว่าควรออกกฎเกณฑ์ในการ

หาเสียงดังกล่าวด้วยวิธีที่เข้มงวด รัดกุม รวมทั้งกำหนดระยะเวลาการหาเสียงให้ชัดเจน นอกจากนี้หน่วยงานของรัฐ หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งควรเป็นเจ้าภาพในการนำเสนอสื่อของพรรคการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบและมีความเป็นกลาง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การบัญญัติความใน (๑) ถึง (๔) ของร่างมาตรา ๕๑/๑ ไม่สามารถที่จะคาดการณ์ได้ว่าในอนาคตจะมีวิธีการหาเสียงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยวิธีใดบ้าง ดังนั้น เสนอตัดความใน (๑) ถึง (๔) ของร่างมาตรา ๕๑/๑ ออกทั้งหมด โดยควรบัญญัติในลักษณะที่เป็นการเปิดช่องให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า การกำหนดให้สามารถใช้วิธีการหาเสียงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น อาจเป็นอุปสรรคในการตรวจสอบซึ่งทำได้ยากในทางปฏิบัติ

ประธานกรรมการสอบถามว่า ควรกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งลบข้อมูลเกี่ยวกับการหาเสียงของตนได้ล่วงหน้าก่อนวันเลือกตั้งหรือไม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า แม้จะบังคับให้ผู้สมัครลบข้อมูลเกี่ยวกับการหาเสียงออกแล้วก็ตาม แต่เมื่อมีการส่งต่อข้อมูลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออกไปแล้วในทางปฏิบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถที่จะควบคุมการเผยแพร่หรือโฆษณาหาเสียงดังกล่าวได้

นายเกียรติชัย วัฒนกร กรรมการ กล่าวว่า การห้ามมิให้ผู้สมัครหาเสียงเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนั้น น่าจะหมายถึงการห้ามมิให้มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการหาเสียง ดังนั้น เมื่อผู้สมัครไม่ได้มีการเพิ่มเติมข้อมูลในระหว่างเวลาที่ห้ามมิให้หาเสียงก็ไม่น่าจะถือเป็นความผิด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า เมื่อพิจารณาเรื่องการห้ามมิให้ผู้สมัครหาเสียงเลือกตั้งตามกฎหมายที่ใช้อยู่ปัจจุบัน ซึ่งไม่ได้บัญญัติให้มีการลบข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้สมัครออกแต่อย่างใด เช่น ประกาศหรือแผ่นป้ายโฆษณาหาเสียง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ไม่ดำเนินการเอาประกาศหรือแผ่นป้ายโฆษณาดังกล่าวออกแต่อย่างใด แม้จะอยู่ในช่วงระยะเวลาที่ห้ามมิให้มีการหาเสียง ดังนั้น ควรห้ามมิให้ผู้สมัครหาเสียงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะที่เป็นการเพิ่มเติมข้อมูลในช่วงระยะเวลาที่ห้ามมิให้มีการหาเสียงเท่านั้น

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ควรบัญญัติห้ามมิให้มีการหาเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์เฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่านั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่ต้องบัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดหาเสียงเลือกตั้งเพื่อประโยชน์หรือเป็นโทษแก่บุคคลหรือพรรคการเมืองใด เนื่องจากด้วยเทคโนโลยีปัจจุบันบุคคลใดๆ สามารถที่จะหาเสียงผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ได้ ดังนั้น หากบุคคลใดหาเสียงเลือกตั้งเพื่อประโยชน์หรือเป็นโทษแก่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดในระหว่างเวลาที่ห้ามมิให้มีการหาเสียงเลือกตั้งก็เป็นความผิดตามร่างมาตรา ๕๑ ทั้งสิ้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า หลักการในการบัญญัติห้ามมิให้มีการหาเสียงก่อนวันเลือกตั้งนั้น ในต่างประเทศจะมีอยู่ด้วยกันสองกรณี กล่าวคือ บางประเทศห้ามมิให้มีการหาเสียงก่อนวันเลือกตั้งเป็นเวลาสามวัน และบางประเทศไม่ได้บัญญัติห้ามมิให้หาเสียงก่อนวันเลือกตั้งไว้เลย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การที่บุคคลใดสนทนาผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อประโยชน์หรือเป็นโทษแก่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดระหว่างบุคคลด้วยกันเอง ไม่เป็นความผิดตามร่างมาตรา ๕๑ แต่หากเป็น

การโฆษณาหาเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในลักษณะที่เป็นโฆษณาหาเสียงสาธารณะในช่วงเวลาที่กฎหมายห้ามมิให้โฆษณาหาเสียงก็จะต้องมีความผิดตามร่างมาตรา ๕๑ ทั้งนี้

นายภัทรระ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ประเด็นเรื่องการห้ามมิให้มีการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งนั้น มักจะมองครึกวิชาชีพล้อมวลชนทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เข้ามาเกี่ยวข้องกับการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งด้วย ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งจะไปกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการหาเสียงผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามร่างมาตรา ๕๑ ก็ควรกำหนดให้มีการหารือกับองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนด้วย

นายอรุณสิทธิ์ กันมล อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หลักการของการโฆษณาหาเสียงผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามร่างมาตรา ๕๑ โดยปกติจะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นการโฆษณาหาเสียงที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๑/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๑/๑ การหาเสียงเลือกตั้งจะกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยให้ตัวแทนพรรคการเมืองได้ยื่นขอ ดังต่อไปนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด แต่ห้ามมิให้ผู้ใดหาเสียงเลือกตั้งเพื่อประโยชน์หรือเป็นโทษแก่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดภายในสามวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๑) ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดที่ขอหาเสียงเลือกตั้งด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ยื่นขอหาเสียงเลือกตั้งพรรคการเมือง หรือขอทั้งระบบขอหาเสียงเลือกตั้งอื่นที่ขอใช้ในพรรคการเมืองเลือกตั้ง

(๒) ขั้วขลุ่ยที่ขอหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่มีอยู่ก่อนวันที่ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดยื่นขอหาเสียงเลือกตั้งตาม (๑) ให้ยื่นขอเป็นขั้วขลุ่ยหรือขลุ่ยเดี่ยวที่ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองขอใช้ในพรรคการเมืองเลือกตั้งตาม (๑)

(๓) หากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองขลุ่ยใดที่ใช้ในพรรคการเมืองเลือกตั้งมิใช่ ขั้วขลุ่ยของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ให้ยื่นขอหาเสียงเลือกตั้งพรรคการเมือง หรือขอทั้งระบบให้พรรคการเมืองขลุ่ยเป็นพรรคการเมือง

(๔) ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือผู้ใดนำขลุ่ยหรือขลุ่ยเดี่ยวขลุ่ยที่ขอหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง มาใช้ในสภานิติบัญญัติ

ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหารือกับ พรรคการเมือง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสื่อมวลชนทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่งโดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการมีอำนาจสั่ง ให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูล ภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ให้นำค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรานี้ ไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมืองด้วย”

อย่างไรก็ตาม เห็นควรรอการพิจารณาร่างมาตรา ๕๑/๑ ไว้ก่อน โดยเฉพาะในประเด็นการบัญญัติ ความในร่างมาตรา ๕๑/๑ วรรคหนึ่ง ซึ่งจะต้องพิจารณาให้รอบคอบว่าควรห้ามมิให้มีการโฆษณาหาเสียงก่อนวันเลือกตั้งหรือไม่ และหากมีการบัญญัติห้ามมิให้มีการโฆษณาหาเสียงก่อนวันเลือกตั้งแล้ว ควรกำหนดระยะเวลาในการห้ามโฆษณาหาเสียงไว้กี่วัน จึงจะมีความเหมาะสม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๕๑/๑

มาตรา ๕๑/๒

“มาตรา ๕๑/๒ การแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด โดยคำนึงถึงความสุจริตและเที่ยงธรรมในการเลือกตั้ง ความได้เปรียบเสียเปรียบของผู้สมัคร การจัดการกลับแก้ง และผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล ทั้งนี้ จะกำหนดระยะเวลาที่ห้ามมิให้มีการจูงใจหรือชี้ชวนให้ลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้ผู้สมัครผู้ใดได้ด้วยก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๕๑/๒ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๕๑/๒ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๕๑/๓

“มาตรา ๕๑/๓ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนอันมีลักษณะเป็นการชี้แนะหรือเป็นผลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้ผู้สมัครผู้ใด จะกระทำมิได้

หลักเกณฑ์และวิธีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๕๑/๓ มีความมุ่งหมายที่จะบังคับกับสถาบันหรือหน่วยงานที่จัดทำโพลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๕๑/๓ เป็นดังนี้ “การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนอันมีลักษณะเป็นการชี้แนะหรือเป็นผลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้ผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใด จะกระทำมิได้” นอกจากนี้ เสนอตัดความในวรรคสองของร่างมาตรา ๕๑/๓ ออกทั้งวรรค

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาประเด็นของร่างมาตรา ๕๐ ที่กำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนและพรรคการเมืองต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งความในวรรคสี่ของร่างมาตรา ๕๐ ที่กำหนดว่า ในกรณีที่ความปรากฏแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือมีการคัดค้านการเลือกตั้งว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินจำนวนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด หรือยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายไม่ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง ในกรณีดังกล่าวจะดำเนินการยื่นฟ้องต่อศาลใด

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ในกรณีที่ผู้สมัครคนใดหรือพรรคการเมืองใดยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง คณะกรรมการการเลือกตั้งก็จะส่งเรื่องให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีต่อศาลอาญาต่อไป

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามร่างมาตรา ๕๐ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะยื่นฟ้องต่อศาลใด

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะส่งเรื่องเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้งเท่านั้น และจะต้องเป็นกรณีที่มีการกระทำทุจริตการเลือกตั้งด้วย ส่วนในกรณีการยื่นบัญชีรายรับและรายจ่าย ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามร่างมาตรา ๕๐ จะถือว่าเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งหรือไม่ หากถือเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งก็ต้องฟ้องคดีต่อศาลฎีกาต่อไป ตามมาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงตาม ร่างมาตรา ๕๐ นั้น อาจเป็นกรณีร้ายแรง หรืออาจเป็นกรณีที่ไม่ร้ายแรง ดังนั้น การยื่นบัญชีรายรับและ รายจ่ายไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงไม่ถือว่าเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งที่จะต้องยื่นฟ้องต่อศาลฎีกา แต่ต้องฟ้องคดีต่อศาลอาญา โดยบทลงโทษที่จะลงแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองดังกล่าว หากศาลอาญา พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามร่างมาตรา ๕๐ นั้น มีเจตนาที่ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ศาลอาญามีอำนาจในการเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งคนดังกล่าวได้ด้วย

นายสุรพงษ์ ศรีไกรวิน นิติกร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า การยื่นบัญชีรายรับ และรายจ่ายไม่ถูกต้องตามร่างมาตรา ๕๐ ไม่ใช่การกระทำความผิดในลักษณะการซื้อเสียง จึงอาจไม่มี ผลกระทบต่อการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หากปรากฏว่าผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งใช้จ่ายใน การเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้แล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งเพิกถอน ผลการเลือกตั้งของผู้สมัครผู้นั้นและมีอำนาจดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้

นายอริคม อินทุพุฒิ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้งโดยมีหลักฐานอันสมควรว่า ผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวน เงินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดทำการสอบหาข้อเท็จจริงโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าผู้สมัคร ผู้นั้นใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดดังกล่าว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดี ตามกฎหมายพร้อมทั้งรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง และถ้าผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกตั้ง หากคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นด้วยกับความเห็นดังกล่าว ให้มีคำสั่งเพิกถอนผลการเลือกตั้งของ ผู้ได้รับเลือกตั้งผู้นั้น และให้ดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับตำแหน่งที่ว่าง แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่ก่อนวันประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่”

ประธานกรรมการสอบถามว่า ศาลใดที่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกระทำความผิดตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕

นายอติคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ศาลอุทธรณ์เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอาจพิจารณาประเด็นตามร่างมาตรา ๕๐ ในภายหลังว่าควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งฟ้องร้องผู้สมัครที่ยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายไม่ถูกต้องต่อศาลใด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๑/๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๑/๓ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนอันมีลักษณะเป็นการขึ้นนำหรือเป็นผลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้ผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใด จะกระทำมิได้

หัตถ์ที่ตนเห็นสมควรที่จะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใด ให้เขียนไปต่อหน้าเขียนที่ตนเห็นสมควรที่ตนเห็นชอบ”

มาตรา ๕๒

“มาตรา ๕๒ ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม แก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจ ให้เข้าใจผิดในคະແນນนิยมของผู้สมัคร

ความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ให้ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำของผู้สมัครที่เข้าข่ายกระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้งตาม (๑) ถึง (๕) หรือไม่

นายเอียรชัย ณ นคร กรรมการ กล่าวว่า ที่ผ่านมามีกรณีที่ผู้สมัครกระทำการเข้าข่ายตาม (๑) ถึง (๕) เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้งจำนวนมาก จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งรวบรวมข้อมูลว่ามีกรณีการกระทำที่เข้าข่ายตาม (๑) ถึง (๕) จำนวนเท่าใดเพื่อเป็นข้อมูลให้แก่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการประกอบการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ร่างมาตรานี้มีหลักการที่ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจตรวจสอบการกระทำของผู้สมัครตาม (๑) ถึง (๕) ได้แม้ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อย

ก็ตาม จึงควรแก้ไขความในร่างมาตรานี้เพื่อป้องกันไม่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเข้าไปตรวจสอบการกระทำของผู้สมัครที่เป็นเรื่องเล็กน้อย เช่น การแจกปฏิทิน เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้ผู้สมัครมีสิทธิสอบถามคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ว่าสามารถกระทำการหรือหาเสียงอย่างไรได้ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องตอบข้อสอบถามของผู้สมัครและต้องประกาศให้สาธารณชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้สมัครทราบว่าต้องดำเนินการหาเสียงอย่างไร จึงจะไม่กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง แต่หากแก้ไขความในร่างมาตรานี้โดยบัญญัติว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบการกระทำของผู้สมัครที่เป็นเรื่องเล็กน้อยแล้ว ก็อาจเกิดปัญหาในการตีความว่าการกระทำในลักษณะใดของผู้สมัครที่ถือว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า หากเป็นการกระทำที่เป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ไม่มีลักษณะที่เป็นการจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียง ก็ไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดตามร่างมาตรานี้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ที่ผ่านมามีกรณีที่มีการให้ทรัพย์สินแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในระหว่างที่ผู้สมัครกระทำการตาม (๑) ถึง (๕) เช่น การให้เงินหรือทรัพย์สินในระหว่างงานจัดเลี้ยงของตนเอง แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถหาพยานบุคคลมาให้ถ้อยคำได้ จึงมีความจำเป็นต้องบัญญัติร่างมาตรานี้ไว้

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งควรรวบรวมข้อมูลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการกระทำการตาม (๑) ถึง (๕) เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณา

นายสุรพงษ์ ศรีไกรวิน นิตกร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ที่ผ่านมาสํานักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ส่งเรื่องให้ผู้สมัครกระทำความผิดให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตรวจสอบ แต่ในบางกรณีเป็นการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับจำนวนเงินไม่มากนักจึงทำให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่ดำเนินการตรวจสอบกรณีดังกล่าว จึงเห็นว่าความในวรรคสองที่กำหนดความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ให้ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน อาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ที่ผ่านมาสํานักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ส่งเรื่องให้ผู้สมัครกระทำความผิดซึ่งเกี่ยวข้องกับเงินจำนวนมากให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตรวจสอบในหลายกรณี แต่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินก็ไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบในบางกรณี

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ไม่มีการบัญญัติความเช่นเดียวกับความในวรรคสองของร่างมาตรานี้ เนื่องจากที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถใช้ดุลพินิจได้ว่าควรส่งเรื่องใดให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ

นายสุรพงษ์ ศรีไกรวิน นิตกร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า หากผู้สมัครประกอบอาชีพเป็นนักแสดงก็สามารถเผยแพร่ผลงานการแสดงของตนได้ แต่ผู้สมัครไม่สามารถใช้ประโยชน์จากอาชีพของตนเอง เช่น การเป็นพิธีกร หรือผู้สื่อข่าว ในการหาเสียงได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. เสนออดีตความว่า “ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง” ในวรรคหนึ่งออก เนื่องจากอาจถูกนำไปตีความว่าการกระทำความผิดตามร่างมาตรานี้เท่าันั้นที่ถือว่าเป็นกระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่บัญญัติความว่า “ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง” ในวรรคหนึ่ง เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าผู้สมัครที่กระทำความผิดตามร่างมาตรานี้ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ควรให้ศาลเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยเองว่าการกระทำการในลักษณะใดที่เป็นการกระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่า การบัญญัติความว่า “ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง” ในวรรคหนึ่ง จะทำให้ศาลมีอำนาจวินิจฉัยการกระทำความผิดอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ร่างมาตรานี้ว่าเป็นกระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้งหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า โดยปกติศาลจะไม่มีคำวินิจฉัยในลักษณะว่าการกระทำความผิดนั้นเป็นความผิดตามฐานความผิดใด เว้นแต่กฎหมายได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดตามฐานความผิดนั้นๆ อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณาความดังกล่าวว่าควรกำหนดไว้หรือไม่ในภายหลัง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๒ ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง

- (๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แก่ผู้ใด
- (๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม แก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด
- (๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ
- (๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด
- (๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจ ให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

ค.ว.ท.ม.ผิดต.พ. (๑) หรือ (๒) ให้ถือว่าผู้สมัครผู้ใดที่กระทำความผิดตามบทบัญญัติวรรคต้นวรรคนี้หรือที่กระทำความผิดตามบทบัญญัติวรรคต้นวรรคนี้หรือที่กระทำความผิดตามบทบัญญัติวรรคต้นวรรคนี้หรือที่กระทำความผิดตามบทบัญญัติวรรคต้นวรรคนี้

ทวฟอชเวินต์ฟเวินทวตทพทท์ที่เสฮฮททชได้ความใน (๓) มิให้ใช้บังคับกับผู้สมัครที่ใช้ความรู้ความสามารถทางศิลปะของตนหาเสียงให้แก่ตนเอง”

มาตรา ๕๓

“มาตรา ๕๓ ผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดเรียกหรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ลงสมัครรับเลือกตั้งอันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สมัครอื่นหรือพรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้ง และทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๓ ผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดเรียกหรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ลงสมัครรับเลือกตั้งอันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สมัครอื่นหรือพรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้ง และทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๓ ผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดเรียกหรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ลงสมัครรับเลือกตั้งอันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สมัครอื่นหรือพรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้ง และทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง”

มาตรา ๕๔

“มาตรา ๕๔ ผู้สมัครผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง หรือนำกลับไปที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือกลับจากที่เลือกตั้งโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง

ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง

ที่เลือกตั้งตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงที่เลือกตั้งซึ่งจัดไว้สำหรับการลงคะแนนตาม มาตรา ๘๑/๒ มาตรา ๘๑/๓ และมาตรา ๘๑/๖ ด้วย

บทบัญญัติในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐจัดยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงบัญญัติความในวรรคสาม และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนี้

“ผู้สมัครผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง หรือนำกลับไปที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือกลับจากที่เลือกตั้งโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง”

ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เพื่อจงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง”

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่าการบัญญัติความในวรรคสามไว้ก็เพื่อให้ที่เลือกตั้งตามวรรคหนึ่งหมายความรวมถึงที่เลือกตั้งซึ่งจัดไว้สำหรับการลงคะแนนตามร่างมาตรา ๘๑/๒ ร่างมาตรา ๘๑/๓ และร่างมาตรา ๘๑/๖ ด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่าความในวรรคสามมีความมุ่งหมายให้ที่เลือกตั้งตามวรรคหนึ่งหมายความรวมถึงที่เลือกตั้งที่จัดไว้สำหรับการลงคะแนนนอกเขตเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อร่างมาตรา ๔ ได้บัญญัติบทนิยามคำว่า “ที่เลือกตั้ง” ไว้แล้ว และการลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งหรือลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าจะต้องลงคะแนน ณ ที่เลือกตั้งตามที่กำหนดในบทนิยามของคำว่า “ที่เลือกตั้ง” ในร่างมาตรา ๔ ดังนั้น เสนอตัดความในวรรคสามออกทั้งวรรค

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ กล่าวว่า หากคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถจัดให้มีหน่วยเลือกตั้งครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ได้แล้ว ก็อาจตัดความในวรรคสี่ออกทั้งวรรคได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสี่จะนำมาใช้ในกรณีที่ประชาชนไม่สามารถเดินทางมาลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งได้ เช่น การเกิดอุทกภัย แต่การดำเนินการตามวรรคสี่ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดด้วย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่า หากผู้สมัครคนใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังสถานที่ที่ไกลเคียงหน่วยเลือกตั้ง หรือสถานที่ที่หน่วยงานของรัฐจัดเตรียมยานพาหนะให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำความผิดตามร่างมาตรานี้ด้วยหรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่าหน่วยงานของรัฐจะจัดยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้เฉพาะหน่วยเลือกตั้งที่มีระยะทางห่างไกลจากที่พักอาศัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเท่านั้น และหน่วยงานของรัฐต้องทำหนังสือขออนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน จึงจะสามารถจัดยานพาหนะอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ ผู้สมัครจึงไม่อาจทราบได้ว่าจะมีการจัดยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๔ ผู้สมัครผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง หรือนำกลับไปจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือกลับจากที่เลือกตั้งโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เพื่อจงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

ที่เลือกตั้งตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงที่เลือกตั้งซึ่งจัดไว้สำหรับการลงคะแนนนอกเขตเลือกตั้ง
มาตรา ๘๑/๒ มาตรา ๘๑/๓ และมาตรา ๘๑/๖ ด้วย

บทบัญญัติในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐจัดยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๕๕

“มาตรา ๕๕ ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการหาเสียงเลือกตั้ง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แห่งการเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการหรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๕ ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการหาเสียงเลือกตั้ง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แห่งการเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการหรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น ให้ถือว่ากระทำผิดตามผิดฐานทุจริตในทางการเมืองเลือกตั้ง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๕ ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการหาเสียงเลือกตั้ง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แห่งการเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการหรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น ให้ถือว่ากระทำผิดตามผิดฐานทุจริตในทางการเมืองเลือกตั้ง”

มาตรา ๕๖

“มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง โดยมีได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่า อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ในการนี้ ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่งได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สอบถามว่า ปัจจุบันมีส่วนราชการที่มีฐานะเป็นทบวงหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นทบวง บัญญัติอยู่ในพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๗

“มาตรา ๕๗ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง นับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๕๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๗ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง นับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้ง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๗ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง นับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้ง”

มาตรา ๕๘

“มาตรา ๕๘ เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมืองรวมถึงจำนวนผู้ช่วยหาเสียง ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่า ในการรับฟังความเห็นของประชาชน มีผู้แสดงความเห็น ดังนี้

๑) ไม่ควรกำหนดให้มีผู้ช่วยหาเสียงในการเลือกตั้ง เนื่องจากอาจทำให้เกิดปัญหาในการเลือกตั้ง และควรกำหนดให้มีผู้ช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่านั้น

๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ควรเข้าไปควบคุมนโยบายในการหาเสียงของพรรคการเมือง เพื่อให้การหาเสียงของพรรคการเมืองเป็นไปตามกลไกของระบอบประชาธิปไตย

๓) เห็นด้วยกับการจัดทำทะเบียนรายชื่อของผู้ช่วยหาเสียงหรือหัวหน้าคณะของผู้สมัคร เพื่อให้ประชาชนทราบว่าผู้ช่วยหาเสียงหรือหัวหน้าคณะของผู้สมัครเป็นบุคคลใด และยังสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการตรวจสอบการทุจริตเลือกตั้งได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรา ๕๘ ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดจำนวนผู้ช่วยหาเสียงใช่หรือไม่

นายสุรพงษ์ ศรีไกรวิน นิติกร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมา ผู้สมัครแต่ละคนจะมีบุคคลที่ช่วยหาเสียงจำนวนมากซึ่งไม่มีหลักเกณฑ์การดำเนินการที่ชัดเจน ทำให้มีลักษณะคล้ายกับการซื้อเสียงทางอ้อม ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้ง

จึงเห็นว่าควรกำหนดให้ผู้สมัครแจ้งจำนวนผู้ช่วยหาเสียงที่แน่นอนเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ การหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครต่อไป

นายธีรชัย ฌ นคร กรรมการ กล่าวว่า เคยมีคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลโดยมีข้อเท็จจริง ในคดีว่าการจ่ายเบี้ยเลี้ยงให้กับผู้ช่วยหาเสียงเลือกตั้งถือเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

นายสุรพงษ์ ศรีไกรวิน นิติกร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า คดีที่ขึ้นสู่การพิจารณา ของศาลฎีกาดังกล่าวเป็นกรณีที่ผู้สมัครนำชื่อบุคคลมาใส่ไว้ในบัญชีผู้ช่วยหาเสียงจำนวนมาก และมีการแจก เงินและสิ่งของให้กับผู้ช่วยหาเสียง โดยที่บุคคลนั้นไม่ได้ช่วยหาเสียงอย่างแท้จริง ซึ่งศาลฎีกาได้ตัดสินว่าเป็น การทุจริตในการเลือกตั้งและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครดังกล่าว

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๕๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๘ เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการกำหนด ลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมือง รวมถึงชื่อพรรคผู้ช่วยหาเสียง ทั้งที่ ต่างที่ตยณะพรรคพรรคที่พรรค

ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะมีผู้ช่วยหาเสียงก็ได้ แต่ต้องไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด และต้องแจ้งให้สำนักงานทราบรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ช่วยหาเสียง หน้าที่ และค่าตอบแทนผู้ช่วยหาเสียง ทั้งนี้ ตามรายการและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า หากผู้สมัครจ้างพาหนะเพื่อใช้ ในการหาเสียง คนขับรถหาเสียงถือเป็นผู้ช่วยหาเสียงหรือไม่ ทั้งนี้ ในต่างประเทศจะให้ผู้สมัครลงทะเบียนระบุ จำนวนผู้ช่วยหาเสียงเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง

นายอรรถสิทธิ์ กันมล อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า หลักการใน ร่างมาตรา ๕๘ เป็นหลักการเดียวกับมาตรา ๕๙ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งบัญญัติว่า “เพื่อให้ การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวางระเบียบเกี่ยวกับข้อควร ปฏิบัติในการเลือกตั้งหรือข้อห้ามมิให้ปฏิบัติในการเลือกตั้งในราชกิจจานุเบกษา” หรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า หลักการในร่างมาตรา ๕๘ เป็นหลักการเดียวกับมาตรา ๕๙ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีการออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการหาเสียง ข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามมิให้ปฏิบัติ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการดำเนินการใด ๆ ของพรรคการเมือง ผู้สมัคร รับเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อรองรับบทบัญญัติดังกล่าว นอกจากนี้ คณะกรรมการ การเลือกตั้งยังจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการหาเสียง ข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามมิให้ปฏิบัติในส่วนที่ เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้แก่ผู้ช่วยหาเสียงเลือกตั้งด้วย

นายสุรพงษ์ ศรีไกรวิน นิติกร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ตามระเบียบบ คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการหาเสียง ข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามมิให้ปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการดำเนินการใด ๆ ของพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่มีการกำหนดบทนิยามของคำว่า “บุคคลผู้ช่วยในการหาเสียงเลือกตั้ง” แต่จะกำหนดบทนิยามของคำว่า “บุคคลผู้ช่วยในการหาเสียงเลือกตั้ง” ไว้ในระเบียบคณะกรรมการ การเลือกตั้งว่าด้วยการหาเสียง ข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามมิให้ปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิก วุฒิสภาและการดำเนินการใด ๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดย “บุคคลผู้ช่วย

ในการหาเสียงเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ว่าจ้างให้ช่วยเหลือในการหาเสียงเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นการว่าจ้างตลอดระยะเวลาหาเสียงเลือกตั้งหรือว่าจ้างเป็นรายวัน ดังนั้น ผู้ช่วยหาเสียงจึงหมายถึงบุคคลทุกคนที่ผู้สมัครมอบหมายให้ช่วยหาเสียงเลือกตั้งซึ่งมีหน้าที่แตกต่างกันไป โดยผู้สมัครต้องแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าบุคคลใดเป็นผู้ช่วยหาเสียงของตน

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า หากเจ้าของรถหาเสียงเลือกตั้งได้รับการว่าจ้างจากผู้สมัครหลายคน จะถือว่าเป็นผู้ช่วยหาเสียงของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

นายสุรพงษ์ ศรีไกรวิน นิตกร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า หากบุคคลใดถูกผู้สมัครแจ้งชื่อเป็นผู้ช่วยหาเสียงไปแล้วโดยหลักจะไม่สามารถเป็นผู้ช่วยหาเสียงให้กับผู้สมัครรายอื่นได้อีก

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ช่วยหาเสียงหมายถึงบุคคลที่ช่วยผู้สมัครในการหาเสียงเลือกตั้งในทางใดทางหนึ่ง ทั้งนี้ หากผู้สมัครว่าจ้างให้ติดแผ่นป้ายหาเสียงที่ยานพาหนะของบุคคลใด บริเวณที่ติดป้ายหาเสียงดังกล่าวก็เป็นเพียงพื้นที่สำหรับหาเสียงเท่านั้น ไม่ถือเป็นผู้ช่วยหาเสียง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า สอบถามว่า บุคคลที่เป็นผู้ช่วยหาเสียงต้องแสดงหลักฐานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่ายินยอมเป็นผู้ช่วยหาเสียงให้กับผู้สมัครรายใดด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า โดยปกติคณะกรรมการการเลือกตั้งอนุญาตให้ผู้สมัครคนหนึ่งมีผู้ช่วยหาเสียงได้จำนวนกี่คน

นายสุรพงษ์ ศรีไกรวิน นิตกร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้กำหนดจำนวนผู้ช่วยหาเสียงของผู้สมัคร

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ในการเลือกตั้งท้องถิ่นจะกำหนดจำนวนผู้ช่วยหาเสียงในสัดส่วนผู้ช่วยหาเสียงหนึ่งคนต่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสองร้อยคน ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งหนึ่งจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้หนึ่งคนต่อสัดส่วนจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งประมาณหนึ่งแสนแปดหมื่นคน ดังนั้น หากจะกำหนดจำนวนผู้ช่วยหาเสียงต้องคำนวณจากสัดส่วนข้างต้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๘ เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมือง รวมทั้งสิ้นว่าพรรคผู้ช่วยหาเสียง ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะมีผู้ช่วยหาเสียงก็ได้ แต่ต้องไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด และต้องแจ้งให้สำนักงานทราบรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ช่วยหาเสียง หน้าที่ และค่าตอบแทนผู้ช่วยหาเสียง ทั้งนี้ ตามรายการและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๕๙

“มาตรา ๕๙ ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการของรัฐในการสนับสนุนการเลือกตั้งในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การจัดสถานที่ปิดประกาศและที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในบริเวณสาธารณสถานซึ่งเป็นของรัฐ ให้พอเพียงและเท่าเทียมกันในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครทุกคนและพรรคการเมืองทุกพรรค

(๒) การพิมพ์และจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและผู้สมัครหรือพรรคการเมืองไปให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๓) สถานที่สำหรับให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองใช้ในการโฆษณาหาเสียงได้อย่างเท่าเทียมกัน ในการนี้ รัฐอาจจัดให้มีการแสดงหรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาฟังการโฆษณาหาเสียงด้วยก็ได้ แต่ต้องมีใช่เป็นการจัดให้มีเพื่อการสนับสนุนผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดโดยเฉพาะ

(๔) การกำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาให้พรรคการเมืองโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์หรือการไปออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของรัฐ ซึ่งจะต้องจัดให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งมีโอกาสเท่าเทียมกัน

(๕) การสนับสนุนของรัฐในกิจการอื่นที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิริรัตน์ จันทรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่า มีผู้เสนอความเห็น ดังนี้

๑) สมาชิกเคลื่อนไหวการปฏิรูปประเทศมีความเห็นว่า เมื่อพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งมีผลใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งประวัติและข้อมูลของผู้รับสมัครเป็นเอกสารตามครัวเรือนต่าง ๆ ในเขตเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสนับสนุนการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมตามกฎหมาย เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง

๒) ผู้เข้าร่วมสัมมนาสภาในการสัมมนารับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ส่วนหนึ่งเห็นด้วยกับการจัดให้มีการได้วาทะระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากจะช่วยทำให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลของผู้สมัครและพรรคการเมือง นอกจากนี้ ผู้สมัครจะได้ใช้วิธีการนี้เป็นเวทีแสดงความรู้ ความสามารถในการสื่อสารกับประชาชนอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ในประเด็นนี้มีผู้เข้าร่วมสัมมนาอีกส่วนหนึ่งไม่เห็นด้วย เนื่องจากเห็นว่า การหาเสียงด้วยวิธีการนี้ไม่ควรเป็นการบังคับ แต่ควรให้อิสระแก่พรรคการเมือง นอกจากนี้ยังเห็นว่าที่ผ่านมามีการดำเนินการด้วยวิธีการนี้ที่จัดโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเพราะใช้วิธีเกณฑ์ประชาชนมาฟัง จึงทำให้เกิดความสับสนเปลืองและอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งในพื้นที่ได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ดำเนินการจัดสถานที่สำหรับให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองใช้ในการโฆษณาหาเสียงด้วยตนเอง

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดสถานที่สำหรับให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองใช้ในการแถลงนโยบายและโฆษณาหาเสียงอย่างน้อยอำเภอละสองแห่ง แต่ปัญหาที่พบส่วนใหญ่จะมีประชาชนสนใจเข้ามาฟังการแถลงนโยบายและการโฆษณาหาเสียงจำนวนน้อยโดยเฉพาะการหาเสียงของพรรคการเมืองขนาดเล็ก

นายเชียรชัย ณ นคร กรรมการ กล่าวว่า การจัดสถานที่ปิดประกาศและติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามความใน (๑) ไม่จำเป็นต้องกำหนดให้ปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายในบริเวณสาธารณสถาน ซึ่งเป็นของรัฐ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมุ่งหมายให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองสามารถหาเสียงเลือกตั้งได้อย่างเท่าเทียมกันมากกว่าการเข้าไปแทรกแซงการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองซึ่งแต่ละพรรคย่อมมีกลยุทธ์ในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งที่แตกต่างกัน แต่ส่วนตัวเห็นว่าหลักการในร่างมาตรา ๕๙ และร่างมาตรา ๖๐ ยังไม่สามารถทำให้ผู้สมัครทุกคนและพรรคการเมืองทุกพรรคมีโอกาสได้หาเสียงเลือกตั้งอย่างเท่าเทียมกันได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่จัดสถานที่ปิดประกาศและติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามความในร่างมาตรา ๕๙ (๑) อยู่แล้ว แต่สถานที่ปิดประกาศที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้ส่วนใหญ่ประชาชนจะไม่ค่อยให้ความสนใจ เนื่องจากเป็นบริเวณที่ไม่สามารถเห็นได้โดยสะดวก

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หลักการในร่างมาตรา ๕๙ มีที่มาจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ซึ่งกำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนการเลือกตั้งโดยดำเนินการตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตามความในร่างมาตรา ๕๙ ข้างต้น อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ไม่ได้บัญญัติหลักการดังกล่าวไว้เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ แล้ว จึงควรพิจารณาว่าจำเป็นต้องบัญญัติความในร่างมาตรา ๕๙ ไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๕๙ ควรบัญญัติเกี่ยวกับระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการหาเสียงเลือกตั้ง ดังนั้น ควรยกร่างมาตรา ๕๙ ใหม่โดยบัญญัติในลักษณะการวางระเบียบในการหาเสียงเลือกตั้ง ไม่ใช่การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องอำนวยความสะดวกหรือจัดสถานที่ในการหาเสียงเลือกตั้งให้ และสอบถามว่า หากมีการปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในบริเวณที่ไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า หากมีผู้ร้องเรียนพร้อมหลักฐานว่ามีการปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในบริเวณที่ไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อลงโทษผู้กระทำผิดต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะต้องดำเนินการตรวจสอบดูแลการดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งกรณีการปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในบริเวณที่ไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ไม่ควรรอให้มีผู้ร้องเรียนเข้ามาก่อน แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งควรดำเนินการตรวจสอบด้วยตนเองด้วย ดังนั้น เสนอเพิ่มความในร่างมาตรา ๕๙/๑ ดังนี้ “ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานของสำนักงานผู้ตรวจการเลือกตั้ง ที่จะต้องตรวจสอบดูแลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่พบเห็นการกระทำใดมิได้เป็นไปตามมาตรา ... ต้องรายงานให้คณะกรรมการทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยทันที”

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ควรแก้ไขความในร่างมาตรา ๕๙/๑ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานของสำนักงาน

การเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมาย ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ที่จะต้องตรวจสอบดูแลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่พบเห็นการกระทำใดมิได้เป็นไปตามมาตรา ... ต้องรายงานให้คณะกรรมการทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยทันที” เพื่อมิให้หมายความรวมถึงพนักงานจ้างเหมาบริการหรือเจ้าหน้าที่ทั่วไปซึ่งอาจไม่มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการหาเสียงเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่าโดยปกติเมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการการเลือกตั้งจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อดูแลตรวจสอบเกี่ยวกับการทุจริตในการเลือกตั้ง ซึ่งส่วนใหญ่จะแต่งตั้งเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้ดูแลตรวจสอบการกระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย เนื่องจากพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งบางส่วนไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการทุจริตในการเลือกตั้งโดยตรง

ประธานกรรมการกล่าวว่า พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการทุจริตในการเลือกตั้งโดยตรง สามารถรายงานหรือแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบได้ว่ามีกรกระทำที่มิได้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด และเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๕๙/๑ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานของสำนักงานผู้ตรวจการเลือกตั้ง เจ้าพนักงานตำรวจ ที่จะต้องตรวจสอบดูแลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่พบเห็นการกระทำใดมิได้เป็นไปตามมาตรา ... ต้องรายงานให้คณะกรรมการทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยทันที”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. รอกการพิจารณาร่างมาตรา ๕๙
๒. เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๕๙/๑ ดังนี้

“มาตรา ๕๙/๑ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานของสำนักงาน ผู้ตรวจการเลือกตั้ง เจ้าพนักงานตำรวจ ที่จะต้องตรวจสอบดูแลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่พบเห็นการกระทำใดมิได้เป็นไปตามมาตรา ... ต้องรายงานให้คณะกรรมการทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยทันที”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและ
กล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง
นิติกรชำนาญการ
นายสกนธ์ พรหมบุญตา
นิติกรชำนาญการ
นายนฤพนธ์ ฐลีจันทร์
นิติกรปฏิบัติการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินตารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์